

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Toma Nadejda,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Gorbatiuc Galina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016, în cauza penală privind-o pe

Arcuș Elena Ion, născută la 19 august 1976, originară și domiciliată în or. Hîncești, str. Alexandru cel Bun 210.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.10.2015 – 25.03.2016 (prima instanță);
2. 20.04.2016 – 30.05.2016 (instanța de apel);
3. 23.08.2016 – 14.12.2016 (instanța de recurs ordinar);

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 martie 2016, cauza fiind examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Arcuș Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, cu stabilirea unui termen de probațiune de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă intentată de Gorbatiuc Galina s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la Arcuș Elena în beneficiul lui Gorbatiuc Galina a sumei de 1735 (una mie șapte sute treizeci și cinci) lei - cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material cauzat și a sumei de 1000 (una mie) lei - cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat, iar în total suma de 2735 (două mii șapte sute treizeci și cinci) lei.

În partea încasării sumei de 19460 (nouăsprezece mii patru sute șaiszeci) lei, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material și a sumei de 24 000 (douăzeci și patru mii) lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Arcuș Elena, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 13 mai 2015, în perioada de timp: de

la ora 14:00 min până la ora 20:30 min, aflându-se în ospeție la cet. Gorbatiuc Galina, domiciliată în mun. Chișinău, str. Nicolae Milescu Spătaru 25/2, ap. 35, pe ascuns a sustras de la aceasta: un laptop de model "Asus" la prețul de 4 700 lei, un telefon de model "Nokia" cu codul IMEI 35202004658651 la prețul de 1700 lei, în care activa cartela SIM cu nr. 060475259 la prețul de 35 lei, o pereche de blugi la prețul de 500 lei, un costum sportiv de dame "Adidas" la prețul de 1000,0 lei, două tricouri universale, unul de culoare albă și altul de culoare roșie cu un vultur desenat pe el la prețul de 720 lei, o pereche de pantaloni de culoare neagră din plasă la prețul de 50 lei, astfel cauzându-i părții vătămate Gorbatiuc Galina o daună materială considerabilă în sumă totală de 10 145 lei.

Acțiunile inculpatei Arcuș Elena au fost încadrate de prima instanță în baza art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către partea vătămată Gorbatiuc Galina solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei decizii prin care să fie admisă integral acțiunea civilă în dosarul penal și încasată de la Arcuș Elena suma de 34245 lei, invocând că:

- nu i-a fost admisă integral acțiunea civilă în dosarul penal și restituit prejudiciul material și moral cauzat, cu atât mai mult prejudiciul cauzat a fost stabilit din spusele condamnatei, adică ceia ce ea a recunoscut că a sustras, iar obiectele furate indicate de partea vătămată nu au fost luate în considerație, cu toate că fiind anterior condamnată, a fost condamnată cu o pedeapsă foarte blândă, nu i-a fost restituit nici un bănuț, sustras de Arcuș Elena.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016 a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând în ansamblu probele cauzei penale prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor a constatat existența în acțiunile inculpatei a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, potrivit elementelor constitutive - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute în art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a indicat că la determinarea tipului și măsurii de pedeapsă, instanța de fond a ținut cont de prevederile art.75-77 Cod penal adică, de pericolul social al crimei comise de Arcuș Elena, considerând echitabil de a-i stabili pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani. Iar având în vedere că Arcuș Elena a comis infracțiunea din necesitatea de a-și întreține familia, formată din doi copii minori pe care singură îi crește, în condițiile în care este invalid și întâmpină dificultăți la angajarea în câmpul muncii, fiind nevoită să-și câștige legal sursele bănești din muncă ocazională, de rând cu primirea de la stat a unui ajutor social în

mărime de 1286,70 lei lunar, condițiile grele de viață au determinat inculpata la comiterea unei noi infracțiuni pentru executarea pedepsei cu amendă.

Astfel, instanța de apel a mai menționat că prima instanță just a apreciat faptul că inculpata și-a exprimat regretul asupra faptei comise, precum și având în vedere că familia sa urmează a fi întreținută în continuare, apreciind, că nu se impune necesitatea izolării lui Arcuș Elena de societate, prima instanță legal și întemeiat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, oferind o ultimă șansă inculpatei de a demonstra statului și societății, că justifică încrederea acordată, dispunând aplicarea unui termen de probațiune de 2 ani, timp în care Arcuș Elena urmează să demonstreze corectarea conduitei sale sociale, cu abținerea de la comiterea faptelor ilegale, atât pe durata termenului, cât și ulterior.

Cât privește argumentul invocat de către partea vătămată Gorbatiuc Galina cu privire la faptul că cu sentința nu este de acord, deoarece nu i-a fost admisă integral acțiunea civilă, instanța de apel a reținut că de către prima instanță au fost analizate în ansamblu prevederile legale, și în același timp a apreciat faptul cum partea vătămată s-a manifestat cu o lipsă de precauție și o conduită nesecurizată în relația cu o persoană necunoscută pentru aceasta, și anume Arcuș Elena, în condițiile în care victima are deficiențe de vedere, dar a primit conștient inculpata în locuința sa și a creat situația liberei acțiuni a acesteia, în timpul cât a plecat să se odihnească. Astfel, victima Gorbatiuc Galina urma să prevadă riscurile existente și să întreprindă măsurile posibile în vederea excluderii lor, însă deși putea și trebuia să o facă, nu a întreprins măsuri în vederea înlăturării posibilităților pentru Arcuș Elena de a acționa în detrimentul său. Aceasta, în condițiile în care, potrivit declarațiilor martorului Țurcan Anastasia, anterior au mai existat situații similare în locuința părții vătămate Gorbatiuc Galina.

La fel, instanța de apel făcând referire la art. 219 Cod de procedură penală, art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) Cod civil, a notat că deși Gorbatiuc Galina a invocat cauzarea prin infracțiune de către Arcuș Elena a prejudiciului în suma totală de 21195 lei, prin sustragerea bunurilor indicate în acțiunea civilă, totuși prin sentință, în limitele învinuirii aduse prin rechizitoriu, Arcuș Elena a fost recunoscută vinovată de sustragerea bunurilor: un laptop de model "Asus" la prețul de 4700 lei, un telefon de model „Nokia” la prețul de 1700 lei, în care activa cartela SIM cu nr. 060475259 la prețul de 35 lei, o pereche de blugi la prețul de 500 lei, un costum sportiv de dame „Adidas” la prețul de 1000 lei, două tricouri universale, unul de culoare albă și altul de culoare roșie cu un vultur desenat pe el la prețul de 720 lei, o pereche de pantaloni de culoare neagră din plasă la prețul de 50 lei.

În acest context instanța de apel a atestat, că nefiind de acord cu învinuirea adusă inculpatei, care a fost recunoscută de către aceasta și anume a înaintat o cerere privind examinarea cauzei sale în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, cunoscând condițiile și consecințele examinării cauzei în atare procedură, partea vătămată Gorbatiuc Galina nu a avut obiecții la examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală

Mai mult, potrivit ordonanței procurorului privind restituirea corpurilor delictive din 16 septembrie 2015 și a recipisei din aceeași dată, întocmită în prezența lui Gorbatiuc Galina, ultimei i-au fost restituite bunurile (f. d. 146,147, vol.I).

Prin urmare, instanța de apel a reiterat că de către prima instanță legal și întemeiat a fost admisă acțiunea civilă în partea încasării cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune, doar sumele de 1700 lei - prețul telefonului mobil de model „Nokia” și de 35 lei - prețul cartelei SIM cu nr. 060475259, în rest, acțiunea civilă în partea încasării diferenței de sumă de 19 460 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului material a fost respinsă, ca neîntemeiată.

În ce privește prejudiciul moral, instanța de apel, făcând referire la art. 1423 Cod civil, a stabilit că aprecierea primei instanțe, care a considerat ca fiind parțial întemeiată cerința reparării prejudiciului moral, ori prin comiterea infracțiunii, părții civile Gorbatiuc Galina i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin disconfortul produs în rezultatul deposedării de bunurile sale, necesitatea implicării și participării la acțiunile de urmărire penală, lipsirea de posibilitatea folosirii bunurilor, în condițiile în care Gorbatiuc Galina suferă de deficiențe de vedere.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță legal și întemeiat, ghidându-se de prevederile legale, a admis parțial pretențiile materiale și morale ale părții vătămate.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Gorbatiuc Galina, indicând temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel în latura civilă, invocând că:

- nu i-a fost admisă integral acțiunea civilă în dosarul penal și restituit prejudiciul material și moral cauzat, cu atât mai mult prejudiciul cauzat a fost stabilit din spusele condamnatei, adică cea ce ea a recunoscut că a sustras, iar obiectele furate indicate de partea vătămată nu au fost luate în considerare, cu toate că fiind anterior condamnată, i s-a stabilit o pedeapsă foarte blândă, nu i-a fost restituit nimic din ce a sustras Arcuș Elena. Totodată în băutura i-au fost turnate substanțe medicale despre care la urmărirea penală și în instanța de judecată nu s-a luat în considerare.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016, a fost pronunțat la 30 mai 2016 în prezența părții vătămate Gorbatiuc Galina, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 21- 24, vol. II), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 27.06.2016.

Totodată, conform materialelor cauzei (f.d. 35, vol. II), copia deciziei integrale a fost expediată părții vătămate Gorbatiuc Galina la 29.06.2016.

În cererea de recurs, recurenta a indicat că a luat cunoștință cu decizia motivată la 05.08.2016.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate integral la 27 iunie 2016, curge de la data pronunțării deciziei și a expirat la 28 iulie 2016.

În acest context, Colegiul penal reține că la 08 august 2016, conform ștampilei grefei Curții Supreme de Justiție (f.d.45, vol. II), partea vătămată Gorbatiuc Galina declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca careva argumente plauzibile privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 08 august 2016, de către partea vătămată Gorbatiuc Galina este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată Gorbatiuc Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016, în cauza penală privind-o pe **Arcuș Elena Ion**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **14 decembrie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda